

คดีหมายเลขดำที่ ๕๙๕/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ ๒๖๔/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

- นางสาวศิริวรรณ ทองคุ้ม ผู้ฟ้องคดี
- นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโพธิ์รูด ที่ ๑
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางโพธิ์รูด ที่ ๒
- นิติกรชำนาญการ ที่ ๓
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางโพธิ์รูด ที่ ๔
- นายอำเภอเมืองสมุทรสาคร ที่ ๕ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๔๔/๑ หมู่ที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๘๔๖๔ ตำบลบางโพธิ์รูด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้ยื่นคำร้องขอแบ่งแยกที่ดินตามคำขอที่ ๓๐๐๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรสาคร และได้นัดทำการรังวัดที่ดินในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เพื่อแบ่งขายที่ดิน แต่เนื่องจากมีสิ่งปลูกสร้างเป็นร้านค้าของนายดุ่มและนางปุ้ม (ไม่ทราบนามสกุล) บ้านเลขที่ ๔/๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโพธิ์รูด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีตลอดแนวถนนสาธารณะประโยชน์ ทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีแปลงที่แบ่งแยกไม่มีทางเข้าออกสู่ทางสาธารณะประโยชน์ ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่า

/การที่...

การที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปล่อยให้สิ่งปลูกสร้างในที่สาธารณประโยชน์ ขวางบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ ต้องปฏิบัติในการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ร้องเรียนเรื่องดังกล่าวด้วยวาจาต่อ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ และนายธนกศักดิ์ ธีรรังสี ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางโหนด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) และผู้ฟ้องคดีได้แจ้งเรื่องดังกล่าวด้วยวาจาอีกครั้งต่อผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ในวันทำการรังวัดแบ่งแยกที่ดินเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้ฟ้องคดีได้เข้าพบผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อร้องเรียนเรื่องดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับแจ้งว่า “หากผู้ฟ้องคดีต้องการให้เรื่องจบได้อย่างง่ายดายและมีหลักมนุษยธรรม ก็อาจต้องเสนอ ค่าสินไหมทดแทนและค่าธรรมเนียมสิ่งปลูกสร้างให้แก่ นายตุ้มและนางปุ้ม” และนายเจริญพัฒน์ สืบเรื่อง ตำแหน่งนิติกรชำนาญการ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาคร ได้มีหนังสือแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลบางโหนดแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องมีคำร้องเป็นหนังสืออีก โดยไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีขอตรวจดูหนังสือของศูนย์ดำรงธรรมดังกล่าว จากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้มี หนังสือลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครขอให้เร่งรัด หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามกฎหมาย แต่จนถึงวันฟ้องคดีนี้ ก็ยังไม่มีผลการดำเนินการให้มีการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีหรือ ได้รับคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและประกอบ กิจการร้านค้า บ้านเลขที่ ๔/๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อเปิดทางเข้าออกที่ดินของผู้ฟ้องคดี

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรสาครชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ตามที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่น คำขอรังวัดแบ่งแยกที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๘๔๖๔ ตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ตามคำขอฉบับที่ ๓๐๐๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ และพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ทำการรังวัดในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ นั้น สำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือ แจ้งให้อำเภอเมืองสมุทรสาครและองค์การบริหารส่วนตำบลบางโหนดไปประวางแนวเขตและลงชื่อ รับรองเขตที่ดินด้านถนนสาธารณประโยชน์ โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๕ โดยนายอำเภอเมืองสมุทรสาคร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕) ได้มีหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มอบอำนาจให้นายนิธิตร์ ธีรรังสี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ ตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร เป็นผู้ชี้แนวเขตและรับรองเขตที่ดินด้านที่ติดถนน สาธารณประโยชน์ และองค์การบริหารส่วนตำบลบางโหนด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔) ได้มีหนังสือ

/มอบอำนาจ...

มอบอำนาจลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มอบอำนาจให้นายพรหมสิทธิ์ เพื่อกมวงศรี นายช่างโยธาชำนาญการ เป็นผู้ลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินด้านที่ติดถนนสาธารณะประโยชน์

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงเพิ่มเติมว่า ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครได้แจ้งสามีมของผู้ฟ้องคดีว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔) ได้แจ้งต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครว่า พื้นที่สาธารณะประโยชน์บริเวณที่มีสิ่งปลูกสร้างด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี อยู่ในความรับผิดชอบดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือร้องเรียนต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งต่อมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สค ๕๑๐๐๑/๒๘๙๖ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ที่ดินสาธารณะประโยชน์บริเวณด้านหน้าโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๘๔๖๔ ของผู้ฟ้องคดี เป็นที่ดินไหล่ทางของถนนสายเอกชัย - คลองซื่อ ซึ่งในปี ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมทางหลวงชนบท และต่อมา ในปี ๒๕๖๔ ได้มีการประสานแผนพัฒนาให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครดำเนินการก่อสร้างถนนแอสฟัลต์ติกคอนกรีต หมู่ที่ ๓ เชื่อมหมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด ดังนั้น ถนนสายดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สค ๕๑๐๐๑/๑๘๙๗ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบเช่นเดียวกับผู้ฟ้องคดี และให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวต่อไป

ศาลได้มีคำสั่งเรียกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด และนายอำเภอเมืองสมุทรสาครเข้ามาเป็นคู่กรณีโดยการร้องสอด โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และนายอำเภอเมืองสมุทรสาคร เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕

ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไว้พิจารณา

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การว่า ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเมืองสมุทรสาครได้มีหนังสือที่ สค ๐๑๑๘.๔/๔๘๐ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตรวจสอบการรุกล้ำที่ดินสาธารณะในพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ นายอารมณ แสงสุวรรณ ได้ร้องทุกข์ต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครว่า ตนได้ซื้อบ้านเลขที่ ๔/๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ต่อมาจากเจ้าของเดิม ในราคา ๒๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งบ้านหลังดังกล่าวได้มีการก่อสร้างมาเป็นเวลาประมาณ ๒๕ - ๓๐ ปี และได้เข้าบ้านหลังดังกล่าวอยู่มาก่อนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ค่าเช่าเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท แต่ต่อมา เจ้าของที่ดินแปลงด้านหลังได้แจ้งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดออกจากที่ดิน

/จึงขอความ...

จึงขอความเป็นธรรมและให้ตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ร่วมกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลบางโหนด เข้าตรวจสอบพื้นที่ตามที่มีการร้องเรียนดังกล่าวแล้ว พบว่า มีการก่อสร้างอาคารชั้นเดียวบ้านเลขที่ ๔/๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโหนด ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสายคลองซื่อ - ดอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หรือถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม มีนายอารมณ แสงสุวรรณ เป็นเจ้าของอาคาร ซึ่งเปิดเป็นร้านขายของมาเป็นเวลาประมาณ ๖ ปี และมีผู้พักอาศัยจำนวน ๔ คน นายอารมณ อ้างว่า ได้ซื้อสิทธิการอยู่อาศัยมาจากนายปรีชา (ไม่ทราบนามสกุล) ซึ่งอาศัยอยู่ในตำบลบ้านบ่อ และก่อนหน้านี้นายอารมณได้เช่าบ้านหลังดังกล่าวจากนายปรีชา ค่าเช่าเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท และได้มีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๖๐ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๕ รายงานผลการตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทราบแล้ว และเนื่องจากอาคารที่พิพาทดังกล่าวปลูกสร้างอยู่บริเวณริมถนนสายคลองซื่อ - ดอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หรือถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม นอกบริเวณผิวจราจรซึ่งยังไม่แน่ชัดว่าบริเวณที่ปลูกสร้างอาคารอยู่ในความดูแลของหน่วยงานใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๗๔ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ สอบถามไปยังกรมทางหลวงชนบทว่า ถนนสายดังกล่าวในช่วงตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงชนบทหรือหน่วยงานใด และมีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๙๙ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ สอบถามไปยังแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาครว่า ถนนสายดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาครหรือหน่วยงานใด และต่อมา แขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาครได้มีหนังสือที่ คค ๐๗๐๓.๖๑/๙๙๖ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ว่า เส้นทางบริเวณจุดที่มีการร้องเรียน (บริเวณถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม) ในพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในอำนาจหน้าที่การดูแลรักษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๒๒๘ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทราบ ต่อมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สค ๕๑๐๐๑/๑๘๙๗ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครได้รับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์จากผู้ฟ้องคดี กรณีร้องเรียนการใช้สิทธิเกินส่วนปลูกสร้างบ้านพักร้านค้า บนที่สาธารณประโยชน์ปิดกั้นทางเข้าออกไม่สามารถเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินด้านหน้าได้ และจากการตรวจสอบปรากฏว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์นั้นเป็นที่ดินไหล่ทางของถนนสายเอกชัย - คลองซื่อ ซึ่งในปี ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมทางหลวงชนบท และต่อมา ในปี ๒๕๖๔ ได้มีการประสานแผนพัฒนาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครดำเนินการ

/ก่อสร้างถนน...

ก่อสร้างถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต หมู่ที่ ๓ เชื่อมหมู่ที่ ๑ ตำบลบางโหนด ถนนสายดังกล่าว จึงเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แก้ไขปัญหา เรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๑๘ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาคร เพื่อสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับการดูแลเส้นทางและเอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า พื้นที่บริเวณริมถนน สายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโหนด อยู่ในการดูแล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ได้มีเจตนา จะดำเนินการแก้ไขกรณีดังกล่าวล่าช้าแต่อย่างใด แต่กรณีนี้ข้อเท็จจริงยังไม่แน่ชัดว่าพื้นที่บริเวณ ที่ปลูกสร้างอาคารนั้นอยู่ในความดูแลของหน่วยงานใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงได้ตรวจสอบและสอบถามไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนประกอบ ในการดำเนินการตามกฎหมาย และแก้ไขปัญหาก็เป็นไปโดยถูกต้องและเป็นธรรมกับผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ให้การทำงานองเดียวกับคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และเพิ่มเติมว่า จังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือที่ สค ๐๐๑๗.๑/ว ๐๑๙๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ว่า ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครได้รับ เรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์กรณีขอให้ตรวจสอบการรื้อล้างที่ดินสาธารณะในพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ได้ประสาน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแล้วทราบว่า อยู่ระหว่างการตรวจสอบและสอบถามไปยัง หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนประกอบในการดำเนินการตามกฎหมาย และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๕๙ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ รายงานกรณีการตรวจสอบการรื้อล้างที่ดินสาธารณะในพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโหนด (เพิ่มเติม) ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ตรวจสอบและสอบถามไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ถูกต้องชัดเจนประกอบการดำเนินการตามกฎหมาย และแก้ไขปัญหาก็เป็นไปโดยถูกต้อง และเป็นธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และได้ตรวจสอบอาคารตามที่มีข้อร้องเรียนดังกล่าว พบว่า เป็นอาคารโครงสร้างไม้ชั้นเดียว มีขนาดความกว้าง ๗ เมตร และความยาว ๒๒ เมตร อยู่ในบริเวณถนนสายคลองซ้อ - ดอนสะแก หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีนายอารมณ แสงสุวรรณ เป็นผู้ครอบครอง ซึ่งอาคารดังกล่าวไม่ได้ขออนุญาตก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงได้ดำเนินการออกคำสั่งและปิดคำสั่ง ณ บริเวณที่ตั้งอาคาร ดังนี้ (๑) คำสั่งให้ระงับ การก่อสร้าง ดัดแปลง การรื้อถอน หรือการเคลื่อนย้ายอาคาร ตามมาตรา ๔๐ (๑) ตามแบบ ค. ๓

/เลขที่ ...

เลขที่ ๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ (๒) คำสั่งห้ามใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการก่อสร้างการดัดแปลง การรื้อถอน หรือการเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๐ (๒) ตามแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ และ (๓) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ ตามแบบ ค. ๖ เลขที่ ๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ จึงเป็นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร จึงไม่อาจรับฟังได้

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทำนองเดียวกับคำฟ้องและเพิ่มเติมว่า นับตั้งแต่ที่ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนและชี้แจงข้อเท็จจริงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ยังไม่มีการแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบแต่อย่างใด ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครและได้รับแจ้งจากศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้แจ้งต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครว่า ที่ดินบริเวณที่พิพาทดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร จากนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือร้องเรียนต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร และต่อมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือแจ้งให้ทราบว่าที่ดินบริเวณที่พิพาทอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็มีได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว จนกระทั่งศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณา และมีหมายแจ้งคำสั่งศาลลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงได้เริ่มติดตามเรื่องดังกล่าวอีกครั้งโดยมีหนังสือสอบถามเพิ่มเติมไปยังแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาคร เพื่อหาหลักฐานการดูแลพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งไม่รู้ว่าจะได้รับเอกสารดังกล่าวเมื่อไหร่ หรือมีหนังสือดังกล่าวอยู่หรือไม่ จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ละเลยต่อหน้าที่ในการดูแลที่สาธารณะและปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของผู้ฟ้องคดีล่าช้าเกินสมควร โดยอ้างว่าไม่ทราบว่าพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด ทั้งที่ในการรังวัดแบ่งแยกที่ดินของผู้ฟ้องคดีเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ มารับรองแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวแล้ว อีกทั้ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครก็ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทราบแล้วว่า เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทำนองเดียวกับคำคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และเพิ่มเติมว่า นับตั้งแต่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และ

/ผู้ถูกฟ้องคดี ...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ออกไปตรวจสอบพื้นที่บริเวณที่มีการร้องเรียนเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ และรายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทราบแล้วว่าจากการตรวจสอบ พบว่า มีสิ่งปลูกสร้างเป็นอาคารในพื้นที่ดังกล่าว แต่ไม่ทราบว่าพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด จึงต้องทำการตรวจสอบก่อนเพื่อให้มีการดำเนินการให้ถูกต้อง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ก็มีได้เร่งรัดให้มีการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวโดยเร็ว และไม่เคยมีการแจ้งเรื่องดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ซึ่งผู้ฟ้องคดีต้องติดต่อสอบถามความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่องร้องดังกล่าวจากศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาคร จึงทราบว่ากรมทางหลวงชนบทได้แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แล้วว่า พื้นที่ดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครในการดูแลรักษา และเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ฟ้องคดีโดยเร็วผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือร้องเรียนต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร อีกทาง และต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครว่า พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ก็ทราบเรื่องดังกล่าวแล้วเช่นเดียวกัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ก็ยังไม่ได้มีการดำเนินการใด ๆ ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ กล่าวอ้างว่า ได้มีการออกคำสั่งระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง การรื้อถอน หรือการเคลื่อนย้ายอาคาร ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ และได้ปิดประกาศคำสั่งดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ กลับอ้างว่า จะต้องทำการตรวจสอบให้ชัดเจนก่อนว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในการดูแลรักษาพื้นที่บริเวณดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงเกิดความสับสนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ จึงเป็นเพียงการกล่าวอ้างเพื่อให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรเท่านั้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การเพิ่มเติมทำนองเดียวกันกับคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีความจำเป็นที่จะต้องสอบถามไปยังกรมทางหลวงชนบทและแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาคร ว่าถนนสายดังกล่าวในช่วงตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงชนบทหรือแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาคร หรือหน่วยงานใด เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายและถูกต้อง โดยไม่ได้มีเจตนาที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าวล่าช้าแต่อย่างใด และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ตรวจสอบแล้วพบว่า อาคารที่พิพาทเป็นอาคารโครงสร้างไม้ชั้นเดียว ขนาดกว้าง ๗ เมตร ยาว ๒๒ เมตร อยู่ในบริเวณถนนสายคลองซื่อ - ดอนสะแก หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีนายอารมณั์ แสงสุวรรณ เป็นผู้ครอบครอง ซึ่งอาคารดังกล่าวไม่ได้ขออนุญาตก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงได้ดำเนินการออกคำสั่งและปิดคำสั่ง ณ บริเวณที่ตั้งอาคาร ดังนี้ (๑) คำสั่งให้ระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง การรื้อถอน หรือการเคลื่อนย้ายอาคาร

ตามมาตรา ๔๐ (๑) ตามแบบ ค. ๓ เลขที่ ๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ (๒) คำสั่งห้ามใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการก่อสร้างการดัดแปลง การรื้อถอนหรือการเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๐ (๒) ตามแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ และ (๓) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ ตามแบบ ค. ๖ เลขที่ ๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เห็นว่า การดำเนินการในกรณีนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ จึงจำเป็นต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบและเป็นธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ให้การเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว และยืนยันตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ที่ได้ยื่นไว้ต่อศาล

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ชี้แจงเพิ่มเติมทำนองเดียวกันกับคำให้การเพิ่มเติมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และเพิ่มเติมว่า กรณีคำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามแบบ ค. ๖ เลขที่ ๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ สั่งให้นายอารมณ แสงสุวรรณ เจ้าของอาคารพิพาท รื้อถอนอาคารทั้งหมดให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง โดยปิดคำสั่ง ณ อาคารพิพาทเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ นั้น ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดตามคำสั่งดังกล่าว นายอารมณ กลับเพิกเฉยไม่ดำเนินการรื้อถอนอาคาร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบางโพธิ์เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ให้ดำเนินคดีกับนายอารมณ กรณีไม่ดำเนินการรื้อถอนอาคารพิพาท อันเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบางโพธิ์ให้ดำเนินคดีกับนายอารมณ ในข้อหาทำให้เสียหายที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์และขัดคำสั่งเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖๐ และมาตรา ๓๖๘ เนื่องจากได้ปลูกสร้างอาคารบนที่ดินสาธารณะริมถนนสายคลองซื่อ - ดอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโพธิ์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รายงานการดำเนินคดีดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทราบแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ชี้แจงเพิ่มเติมทำนองเดียวกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ได้รับแจ้งจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ว่า นายอารมณ

/แสงสุวรรณ ...

แสงสุวรรณ ได้เสียชีวิตแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖ อำเภอเมืองสมุทรสาครและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงได้ลงพื้นที่ตรวจสอบอาคารพิพาทเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ พบนางพรณีภา แสงสุวรรณ อายุ ๕๘ ปี ซึ่งเป็นภรรยาของนายอารมณ พักอาศัยอยู่เพียงผู้เดียว และได้แจ้งคำสั่งเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นด้วยวาจาให้นางพรณีภาทราบแล้วว่า จะต้องทำการรื้อถอนอาคารพิพาทและย้ายออกจาก บริเวณดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน เนื่องจากเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่าง กระบวนการออกคำสั่งในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๗ โดยได้รับฟัง สรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำชี้แจง และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง บ้านเลขที่ ๔๔/๑ หมู่ที่ ๑ ซึ่งตั้งอยู่ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๘๔๖๔ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมือง สมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ด้านหน้าที่ดินอยู่ติดกับที่ดินสาธารณประโยชน์ ถนนสาย คลองซื่อ - ดอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หรือถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม ได้ยื่น คำร้องขอแบ่งแยกที่ดินตามคำขอที่ ๓๐๐๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ต่อสำนักงานที่ดิน จังหวัดสมุทรสาคร และได้นัดทำการรังวัดที่ดินในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ แต่พบว่าบริเวณ ด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีตลอดแนวถนนสาธารณประโยชน์ดังกล่าวมีสิ่งปลูกสร้างตั้งอยู่ซึ่งจะทำให้ ที่ดินแปลงที่แบ่งแยกไม่มีทางเข้าออกสู่ทางสาธารณะ ผู้ฟ้องคดีจึงได้แจ้งให้ผู้ครอบครองสิ่งปลูกสร้าง ดังกล่าวรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ นายอารมณ แสงสุวรรณ ได้มีหนังสือร้องทุกข์ต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด สมุทรสาครว่า นายอารมณได้ซื้อบ้านเลขที่ ๔/๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ต่อมาจากเจ้าของเดิมในราคา ๒๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้มีการก่อสร้างมาเป็นเวลา ประมาณ ๒๕ - ๓๐ ปี แต่เจ้าของที่ดินแปลงด้านหลังได้แจ้งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างทั้งหมด ออกจากที่ดิน จึงขอความเป็นธรรมและให้ตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าว หลังจากนั้น ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด สมุทรสาครได้มีหนังสือที่ สค ๐๐๑๗.๑/ว ๐๑๙๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ แจ้งเรื่องร้องเรียน ดังกล่าวให้อำเภอเมืองสมุทรสาครและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ได้มีหนังสือที่ สค ๐๑๑๘.๔/๔๘๐ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ แจ้งเรื่อง ร้องเรียนตามที่ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครแจ้งดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินการตรวจสอบการรื้อถอนที่ดินสาธารณะในพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ต่อมา ในวันทำการรังวัดแบ่งแยกที่ดินเมื่อวันที่ ๑๑

/กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ...

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ขอให้ดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่ในที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อเปิดทางเข้าออกที่ดินของผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาตามที่ร้องเรียนดังกล่าว จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ร้องทุกข์ต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาครขอให้เร่งรัดหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามกฎหมายและในวันเดียวกันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๓๙ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ แจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด เข้าร่วมตรวจสอบการรื้อถอนที่ดินสาธารณะ ในพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด ในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ กรณีการร้องเรียนของนายอารมณณ์ พร้อมกับมีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๓๘ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ แจ้งความคืบหน้าให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทราบ หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ร่วมกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด เข้าตรวจสอบพื้นที่บริเวณที่ร้องเรียนดังกล่าว พบว่า มีการก่อสร้างอาคารชั้นเดียวบ้านเลขที่ ๔/๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสายคลองซื่อ - ดอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หรือถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม มีนายอารมณณ์ แสงสุวรรณ เป็นเจ้าของอาคาร เปิดเป็นร้านขายของมาเป็นเวลาประมาณ ๖ ปี และมีผู้พักอาศัยจำนวน ๔ คน นายอารมณณ์อ้างว่าได้ซื้อสิทธิการอยู่อาศัยมาจากนายปรีชา (ไม่ทราบนามสกุล) ซึ่งอาศัยอยู่ในตำบลบ้านบ่อ และก่อนหน้านี้ นายอารมณณ์ได้เข้าบ้านหลังดังกล่าวจากนายปรีชา ค่าเช่าเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๖๐ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๕ รายงานผลการตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทราบ แต่จนถึงวันฟ้องคดีก็ยังมีได้มีการดำเนินรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวออกจากที่ดินบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและประกอบกิจการร้านค้า บ้านเลขที่ ๔/๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อเปิดทางเข้าออกที่ดินของผู้ฟ้องคดี

ต่อมาภายหลังการฟ้องคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๗๔ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ สอบถามไปยังกรมทางหลวงชนบทว่า ถนนสายดังกล่าวในช่วงตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงชนบทหรือหน่วยงานใด และมีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๙๙ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ สอบถามไปยังแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาครว่า ถนนสายดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาครหรือหน่วยงานใด ต่อมา แขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาคร ได้มีหนังสือที่ คค ๐๗๐๓.๖๑/๙๙๖ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ว่า เส้นทางบริเวณจุดที่มีการร้องเรียน (บริเวณถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม) ในพื้นที่หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

/อยู่ในอำนาจ...

อยู่ในอำนาจหน้าที่การดูแลรักษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๒๒๘ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทราบ หลังจากนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือ ส่วนที่สุดที่ สค ๕๑๐๐๑/๑๘๙๗ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครได้รับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์จากผู้ฟ้องคดี กรณีร้องเรียนการใช้สิทธิเกินส่วนปลูกสร้างบ้านพักร้านค้าบนที่สาธารณประโยชน์ปิดกั้นทางเข้าออกไม่สามารถเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินด้านหน้าได้ และจากการตรวจสอบปรากฏว่า ที่ดินสาธารณประโยชน์นั้นเป็นที่ดินไหล่ทางของถนนสายเอกชัย - คลองซื่อ ซึ่งในปี ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมทางหลวงชนบท และต่อมาในปี ๒๕๖๔ ได้มีการประสานแผนพัฒนาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครดำเนินการก่อสร้างถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต หมู่ที่ ๓ เชื่อมหมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด ถนนสายดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ สค ๗๒๑๐๑/๑๘ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทสมุทรสาคร เพื่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับการดูแลเส้นทางและเอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า พื้นที่บริเวณริมถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อยู่ในการดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้มีคำสั่งถึงนายอรรณม์ ดังนี้ (๑) คำสั่งให้ระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง การรื้อถอน หรือการเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๐ (๑) ตามแบบ ค. ๓ เลขที่ ๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ ให้ระงับการก่อสร้างอาคารจนกว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น เนื่องจากได้ทำการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (๒) คำสั่งห้ามใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการก่อสร้าง การดัดแปลง การรื้อถอน หรือการเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๐ (๒) ตามแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ ห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าวจนกว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และ (๓) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ ตามแบบ ค. ๖ เลขที่ ๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ ให้รื้อถอนอาคารทั้งหมดภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง โดยปิดคำสั่งดังกล่าว ณ อาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ต่อมา เมื่อครบกำหนดตามคำสั่งดังกล่าว นายอรรณม์ไม่ดำเนินการรื้อถอนอาคาร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบางโทรัดเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ให้ดำเนินคดีกับนายอรรณม์กรณีไม่ดำเนินการรื้อถอนอาคารพิพาท อันเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร

/บางโทรัด ...

บางโหนด ให้ดำเนินคดีกับนายอารมณในข้อหาทำให้เสียทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ และขัดคำสั่งเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๐ และมาตรา ๓๖๘ เนื่องจากได้ปลูกสร้างอาคารบนที่ดินสาธารณประโยชน์ริมถนน สายคลองซื่อ - ดอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รายงานการดำเนินคดีดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ทราบแล้ว ซึ่งต่อมา นายอารมณได้ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบ ด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการดูแลรักษา ทางสาธารณประโยชน์โดยปล่อยให้สิ่งปลูกสร้างรुकล้าที่สาธารณประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ บัญญัติว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทั้งทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น... (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๗ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้ (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก... มาตรา ๖๘ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้... (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน... มาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้นายอำเภอมีอำนาจ กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๕ กำหนดว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกันที่อยู่ในบังคับของระเบียบนี้ หมายถึง ที่ดินสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าเป็นโดยสภาพธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยทางนิติกรรม หรือโดยผลของ กฎหมาย เช่น ที่ชายตลิ่ง ที่ป่าช้า ทางบก ทางน้ำ สวนสาธารณะ ที่เลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะ ประจำตำบลหรือหมู่บ้าน ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษา

/และคุ้มครอง...

และคุ้มครองป้องกันที่ดินตามข้อ ๕ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายได้บัญญัติให้นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และคุ้มครองดูแลป้องกันมิให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ไม่ว่าจะเป็นการบุกรุก ยึดครองหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การที่มีบุคคลเข้าไปอยู่อาศัยบริเวณริมทางสาธารณประโยชน์อันเป็นทางบกที่เป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ย่อมเป็นหน้าที่ของนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปกครองนั้น ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดดังกล่าว หากนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบว่ามิบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้าไปบุกรุกหรือครอบครองที่ดินในเขตทางสาธารณประโยชน์โดยไม่ชอบแล้ว นายอำเภอท้องที่หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องดำเนินการกับผู้บุกรุกที่ดินในเขตทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าว ซึ่งนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่สาธารณประโยชน์ และหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการกับผู้บุกรุกหรือก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำที่ดินในเขตทางสาธารณประโยชน์ด้วยวิธีการอย่างใด ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และมีหน้าที่ต้องดำเนินการบำรุง รักษาทางบกเพื่อให้ทางสาธารณประโยชน์กลับคืนสู่สภาพเดิมเพื่อให้ประชาชนส่วนรวมใช้ประโยชน์ได้ตามปกติ

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า พื้นที่บริเวณที่มีการร้องเรียนซึ่งอยู่ติดกับที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๘๔๖๔ ตำบลบางไทร อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ของผู้ฟ้องคดี เป็นที่ดินไหล่ทางของถนนสายคลองซื่อ - ตอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หรือถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม ถนนสายดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมทางหลวงชนบท เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีการประสานแผนพัฒนาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครดำเนินการก่อสร้างถนนแอสฟัลต์ติกคอนกรีต หมู่ที่ ๓ เข็มหมู่ที่ ๑ ตำบลบางไทร โดยในการรังวัดแบ่งแยกที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๘๔๖๔ ตามคำขอฉบับที่ ๓๐๐๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ของผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ได้มีหนังสือมอบอำนาจลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มอบอำนาจให้นายนิตธร อีร์รังสี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลบางไทร เป็นผู้รับรองแนวเขตที่ดินด้านที่ติดถนนสาธารณประโยชน์ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือมอบอำนาจลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มอบอำนาจให้นายพรหมสิทธิ์ เผือกม่วงศรี นายช่างโยธาชำนาญการ เป็นผู้ลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินด้านที่ติดถนนสาธารณประโยชน์ดังกล่าว ซึ่งการกระทำของผู้ชี้แนวเขตดังกล่าว เป็นการยืนยันและรับรองสถานะของที่ดินบริเวณพิพาทว่าเป็นทางสาธารณประโยชน์ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดิน

/อันเป็น...

อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ และเป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ประกอบกับข้อ ๕ และข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ และข้อ ๓๘ วรรคสามของระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบำรุงรักษาและคุ้มครองดูแลทางสาธารณประโยชน์ในเขตรับผิดชอบเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการและมีหน้าที่ร่วมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ จึงมีอำนาจหน้าที่ร่วมกันตามกฎหมายในการคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทางสาธารณประโยชน์ที่พิพาทเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้โดยสะดวกและมีประสิทธิภาพตามมาตรา ๖๗ (๑) มาตรา ๖๘ และมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ประกอบกับข้อ ๕ และข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามผลการตรวจสอบพื้นที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งได้ร่วมกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลบางโหนด เข้าตรวจสอบพื้นที่บริเวณที่มีการร้องเรียนเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ พบว่า มีการก่อสร้างอาคารชั้นเดียวบ้านเลขที่ ๔/๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโหนด ตั้งอยู่บริเวณริมถนนสายคลองซื่อ - ดอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หรือถนนสายสมุทรสาคร - สมุทรสงคราม มีนายอารมณั์ แสงสุวรรณ เป็นเจ้าของอาคารเปิดเป็นร้านขายของมาเป็นเวลาประมาณ ๖ ปี และมีผู้พักอาศัยจำนวน ๔ คน นายอารมณั์อ้างว่าได้ซื้อสิทธิการอยู่อาศัยมาจากนายปรีชา (ไม่ทราบนามสกุล) ซึ่งอาศัยอยู่ในตำบลบ้านบ่อ และก่อนหน้านี้นายอารมณั์ได้เช่าบ้านหลังดังกล่าวจากนายปรีชา ค่าเช่าเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า สิ่งปลูกสร้างอาคารบ้านเลขที่ ๔/๕ ได้มีการก่อสร้างเป็นที่อยู่อาศัยและใช้ประกอบกิจการร้านขายของริมถนนบริเวณไหล่ทางอันเป็นการรุกล้ำทางสาธารณประโยชน์มาเป็นเวลานานแล้ว โดยมีการขายสิทธิการครอบครองต่อเนื่องกันเรื่อยมาซึ่งนับแต่ที่การรับรองแนวเขตที่ดินตามคำขอรังวัดแบ่งแยกที่ดินของของผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และจากการเข้าตรวจสอบพื้นที่เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ตามที่นายอารมณั์ได้ร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาคร นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และ

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ย่อมต้องทราบข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่มีอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าวเป็นอย่างดี ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ปลอมให้มีสิ่งปลูกสร้างหรืออาคารรุกล้ำทางสาธารณประโยชน์ และยังมีได้ดำเนินการให้นายอารมณร์ื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำทางสาธารณประโยชน์ (ถนนสายคลองซื่อ – ตอนสะแก (ถนนเอกชัยสายเก่า) หรือถนนสายสมุทรสาคร – สมุทรสงคราม) ออกไปจากพื้นที่ดังกล่าว จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

แม้ว่าคดีนี้จะปรากฏข้อเท็จจริงภายหลังการฟ้องคดีนี้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารจะได้มีคำสั่งถึงนายอารมณร์์ แสงสุวรรณ ดังนี้ (๑) คำสั่งให้ระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง การรื้อถอน หรือการเคลื่อนย้ายอาคาร ตามมาตรา ๔๐ (๑) ตามแบบ ค. ๓ เลขที่ ๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ ให้ระงับการก่อสร้างอาคารจนกว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (๒) คำสั่งห้ามใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการก่อสร้าง การดัดแปลง การรื้อถอน หรือการเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๐ (๒) ตามแบบ ค. ๔ เลขที่ ๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ ห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และ (๓) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ ตามแบบ ค. ๖ เลขที่ ๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ ให้รื้อถอนอาคารทั้งหมดภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง โดยปิดคำสั่งดังกล่าว ณ อาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นเพียงการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่า ผู้ครอบครองอาคารดังกล่าวได้ทำการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น แม้ต่อมา เมื่อครบกำหนดตามคำสั่งดังกล่าว นายอารมณร์์ไม่ดำเนินการรื้อถอนอาคาร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบางโพธิ์เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ให้ดำเนินคดีกับนายอารมณร์์ กรณีฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบางโพธิ์ ให้ดำเนินคดีกับนายอารมณร์์ในข้อหาทำให้เสียหายที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์และขัดคำสั่งเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๐ และมาตรา ๓๖๘ เป็นการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทางอาญา หากใช่เป็นการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายของผู้ฟ้องคดีและประชาชนผู้ใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวแต่อย่างใด และเนื่องจากที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ติดกับทางสาธารณประโยชน์บริเวณที่มีการร้องเรียน ซึ่งผู้ฟ้องคดีชอบที่จะใช้

/ทางสาธารณ...

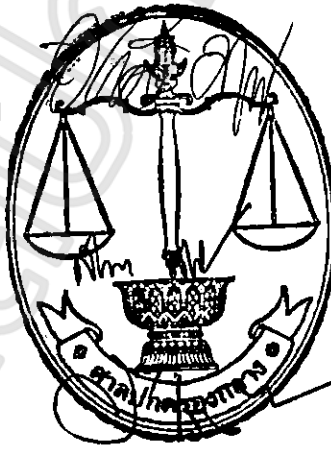
ทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าวเข้าออกที่ดินได้ แต่เมื่อสิ่งปลูกสร้างอาคารบ้านเลขที่ ๔/๕ ของนายอารมณียังคงปิดทางเข้าออกที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ จึงเป็นการรบกวนสิทธิของผู้ฟ้องคดี ในการใช้เส้นทางสาธารณประโยชน์เข้าออกที่ดิน เมื่อพื้นที่บริเวณที่มีการร้องเรียนยังไม่ได้รับการแก้ไขเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีสามารถเข้าออกที่ดินของตนได้ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ก็ทราบถึงปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างดี ความเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดีจึงยังคงมีอยู่ อันเนื่องมาจากการงดเว้นการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ที่ว่า เป็นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว จึงไม่อาจรับฟังได้

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินมิให้มีสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำทางสาธารณประโยชน์ ซึ่งตั้งอยู่ด้านหน้าที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๘๔๖๔ ตำบลบางโหนด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยดำเนินการเพื่อให้มีการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำทางสาธารณประโยชน์ดังกล่าวเพื่อเปิดเป็นทางสาธารณะให้ผู้ฟ้องคดีสามารถใช้เป็นทางเข้าออกที่ดินของผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

นางจักราวดี มนูญพงศ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นางลักขณา หลักเพชร
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายภาสพงษ์ เรณูมาศ
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางทิพาพันธุ์ รัตนพิทักษ์

